

Hoofdlijnen

**Gemeente
De Ronde Venen**

Bestuurlijke hoofdlijnen

Bestuurlijke hoofdlijnen

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2025 - 2028 van gemeente De Ronde Venen. Een programmabegroting met een andere financiële uitgangssituatie dan vorig jaar. De oplopende kosten voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo en het uitblijven van passende financiering vanuit het Rijk zorgen ervoor dat de komende jaren alle gemeente de zeilen bij moeten zetten om te zoeken naar de balans tussen taken en middelen.

Dit betekent dat bij het vaststellen van deze programmabegroting keuzes worden gemaakt. Keuzes om de wettelijke taken, bestuurlijke ambities, beschikbare middelen en lokale belastingen in evenwicht te brengen. Altijd met de belangen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voorop.

Een slagvaardige, betrouwbare en betrokken gemeente

Het is onze plicht om goed voor onze inwoners en ondernemers te zorgen, maar zonder voldoende steun vanuit het Rijk wordt dit steeds moeilijker. We blijven dagelijks werken aan veilige buurten, het onderhoud van onze straten en wegen, de ontwikkeling van nieuwe woningen en hulp voor inwoners die dat nodig hebben.

Een sluitende programmabegroting

Na besluitvorming over de Kadernota was er sprake van een tekort van ongeveer € 1.000.000. Door verschillende mutaties, maar met name door de volume-, prijs- en loonontwikkelingen, ontstond een extra tekort van ongeveer € 2.500.000. Opnieuw is gebleken dat het Rijk de verschillende ontwikkelingen te laag inschat en gemeenten hiervoor onvoldoende tegemoet komt.

Om een sluitende begroting te presenteren, zijn opnieuw alle stappen zoals vermeld in het coalitieakkoord 'In het hart', doorlopen. Met de keuzes die worden voorgesteld hebben wij de uitgangspunten van een slagvaardige, betrouwbare en betrokken gemeente gehanteerd. Dit leidt tot de volgende maatregelen om tot een sluitende begroting te komen.

Terugbrengen van de uitgaven (stap 1, 2 en 3)

Stap 1, 2 en 3 leiden allemaal tot het terugbrengen van de uitgaven, namelijk: het schrappen van bestaande budgetten of nieuw beleid en aanpassingen in het voorzieningenniveau. Bij de Kadernota is reeds besloten het ambitieniveau omlaag bij te stellen. Voor deze drie stappen stelt het college voor om de uitgaven terug te brengen met € 2.250.000. Dit bedrag is aanvullend op de eerdere ombuiging uit de Kadernota van € 1.200.000.

Incidentele uitgaven dekken uit de algemene reserve (stap 4)

In overleg met de toezichthouder, en in lijn met de afspraken tussen VNG en het Rijk, is besloten om een bedrag van € 1.400.000 te onttrekken aan de algemene reserve. Dit bedrag is gelijk aan de eenmalige korting die voor volgend jaar door het Rijk is doorgevoerd.

Verhogen van de inkomsten (stap 5)

De lasten voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers stijgen aanvullend op de besluitvorming met de Kadernota met 2%. Dit leidt tot hogere inkomsten van € 290.000.

Een evenwichtig pakket aan maatregelen

Met de keuzes die door het college worden voorgesteld is sprake van een evenwichtig pakket aan maatregelen. In het maatregelenpakket, inclusief besluitvorming over de Kadernota 2025, heeft een omvang van € 6.640.000.

Overzicht van de effecten van de maatregelen 2025 (bedragen x € 1.000)

	Bedrag	Besluitvorming
Stap 1, 2 en 3 Terugbrengen van de uitgaven:		
Terugbrengen van de uitgaven	1.200	Kadernota 2025
Terugbrengen van de uitgaven	2.250	Begroting 2025 (bijlage bij raadsvoorstel)
Subtotaal	3.450	
Stap 4 incidentele uitgaven dekken uit de algemene reserve:		
Incidentele opschalingskorting 2025 op de opbrengst van de algemene uitkering	1.400	Begroting 2025
Stap 5 Verhogen van de inkomsten:		
Verhogen van de inkomsten	1.500	Kadernota 2025
Verhogen van de inkomsten	290	Begroting 2025 (bijlage bij raadsvoorstel)
Subtotaal	1.790	
Totaal	6.640	

Begrotingsresultaten 2025 - 2028

Zoals hiervoor is vermeld is er voor 2025 sprake van een structureel sluitende begroting.

Begrotingsresultaten (bedragen x € 1.000 en - = tekort en + = overschot)

	2025	2026	2027	2028
--	------	------	------	------

1	Tekorten volgens Kadernota 2025	-1.023	-5.311	-4.231	-3.802
2	Mutaties begroting 2025 - 2028	-1.496	-1.346	-1.064	-2.625
3	Voorlopige tekorten 2025 - 2028 (1 + 2)	-2.519	-6.657	-5.295	-6.427
4	Maatregelenpakket programmabegroting 2025 - 2028	2.540	3.440	3.440	3.440
5	Uitkomsten septembercirculaire gemeentefonds	85	-115	20	480
6	Amendement Geen extra 2% OZB verhoging en inwoners met een kleine beurs ondersteunen	-100	-100	-100	-100
7	Begrotingsresultaat (3 + 4 + 5 + 6)	6	-3.432	-1.935	-2.607

Het onderdeel 2 is toegelicht in de 'Financiële analyse' en onderdeel 4 maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot het vaststellen van de programmabegroting 2025.

Financiële hoofdlijnen

In dit onderdeel wordt ingegaan op de financiële hoofdlijnen zoals de financiële resultaten, het onderscheid naar incidenteel en structureel, ontwikkeling algemene reserve, lokale woonlasten en investeringen.

Financiële resultaten 2025 - 2028

In onderstaande tabel zijn de financiële resultaten opgenomen voor de jaren 2025 tot en met 2028.

Hierin is opgenomen:

- Het saldo van baten en lasten
- Stortingen en onttrekkingen aan de reserves
- Begrotingsresultaten

De bedragen in deze begroting zijn afgerond op een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan beperkte afrondingsverschillen in de presentatie van financiële tabellen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Lasten	139.914	131.123	129.225	130.297
Baten	132.704	130.654	132.869	128.214
Saldo van baten en lasten	-7.210	-470	3.644	-2.083
Stortingen	0	4.000	6.049	943
Onttrekkingen	7.216	1.037	469	419
Mutaties reserves	7.216	-2.963	-5.580	-524
Resultaat (+ = overschot en - = tekort)	6	-3.432	-1.935	-2.607

Aansluiting ten opzichte van de Kadernota 2025

In de Kadernota 2025 zijn voor de jaren 2025 tot en met 2028 begrotingstekorten opgenomen. Door het treffen van maatregelen is er voor 2025 een structureel sluitende begroting.

Aansluiting voorlopige tekorten met de Kadernota 2025 (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028
1. Tekorten volgens Kadernota 2025	-1.023	-5.311	-4.231	-3.802
2. Mutaties begroting 2025 - 2028	-1.496	-1.346	-1.064	-2.625
3. Maatregelenpakket programmabegroting 2025 - 2028	2.540	3.440	3.440	3.440

4.	Uitkomsten septembercirculaire gemeentefonds 2024	85	-115	20	480
5.	Amendement Geen extra 2% OZB verhoging en inwoners met een kleine beurs ondersteunen	-100	-100	-100	-100
6.	Begrotingsresultaten 2025 - 2028 (+ = overschot en - = tekort)	6	-3.432	-1.935	-2.607

1. Tekorten volgens Kadernota 2025

De raad heeft op 4 juli 2025 ingestemd met de Kadernota 2025. Zie voor meer informatie <https://derondevenen.raadsinformatie.nl/vergadering/1151217>.

2. Mutaties begroting 2025 - 2028

De wijzigingen in de begroting voor de jaren 2025 - 2028 zijn hierna in grote lijnen uitgelegd. Een gedetailleerder overzicht per programma is te vinden in de financiële begroting.

Verklaring van mutaties in de begroting 2025 - 2028 (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

		2025	2026	2027	2028
<i>Structureel:</i>					
1.	In de resultaten van de meicirculaire 2024, als onderdeel van de bestuurlijke besluitvorming voor de Kadernota 2025, is een reservering opgenomen voor het opvangen van loon- en prijsstijgingen voor de jaren 2025 tot 2029. Deze reservering wordt in de begroting gebruikt om de ontwikkelingen in volume, prijs en lonen te compenseren. Zie hiervoor de toelichting bij nummer 13.	2.900	2.900	2.900	2.900
2	In de resultaten van de meicirculaire 2024 is vermeld dat het Rijk heeft aangekondigd dat de oploop van de 'opschalingskorting' van € 675 miljoen met ingang van 2026 wordt geschrapt. Voor de gemeente De Ronde Venen betekent dit een structurele verlichting voor het meerjarenbeeld van € 1,4 miljoen. Daar staat in 2025 wel een eenmalige korting van hetzelfde bedrag tegenover. In samenspraak met de provinciale toezichthouder kan deze korting als 'incidenteel' worden aangemerkt. Door deze € 1,4 miljoen op dezelfde wijze te behandelen als andere incidentele uitgaven en inkomsten, en door	1.400	0	0	0

Verklaring van mutaties in de begroting 2025 - 2028 (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

		2025	2026	2027	2028
	verrekening met de algemene reserve, ontstaat een correctie op het structureel begrotingsresultaat.				
3.	Er is rekening gehouden met indexering op lokale belastingen, zoals bij de onroerendezaakbelastingen en toeristenbelastingen. Deze indexering wordt in de begroting gebruikt om de ontwikkelingen in volume, prijs en lonen te compenseren. Zie hiervoor de toelichting bij nummer 13.	704	704	704	704
4.	Het actualiseren van de afschrijvingskosten leidt tot een voordeel van € 267.000 in 2025, afnemend tot € 59.000 in 2028.	267	91	382	59
5.	De toerekening van indirecte kosten, zoals overhead en BTW, aan de riool- en afvalstoffenheffing zorgt voor een voordeel van € 75.000 in 2025, dat oploopt tot € 81.000 in 2028.	75	49	66	81
6.	Overige bijstellingen.	7	-28	-22	-27
7.	Bijstellen van het landelijke verkiezingsschema 2025 - 2028.	0	0	80	100
8.	Om fietsen te stimuleren onder het personeel, wordt onder voorwaarden de mogelijkheid tot het deelnemen aan een fietsplan aangeboden.	-78	-78	-78	-78
9.	De realisatie van ambities in investeringen in wegen, bruggen, openbare verlichting en vastgoed beïnvloedt de kostenontwikkeling van rente. De mutaties betreffen de effecten van de nog aan te trekken langlopende leningen.	-114	-299	-315	-1.046
10.	De kosten van beheer en onderhoud van vastgoed nemen toe in lijn met het door de raad vastgestelde Integraal Vastgoedbeheerplan 2023 - 2027.	-237	-188	-218	-218
11.	Voornamelijk door wijzigingen in de verwachte legesinkomsten voor bouw- en woondoeleinden,	-357	985	991	533

Verklaring van mutaties in de begroting 2025 - 2028 (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

		2025	2026	2027	2028
	vinden er aanpassingen plaats in de ramingen van meerjarige opbrengsten.				
12.	Subtotaal 1 tot en met 11	4.567	4.136	4.490	3.008
13.	In de Raadsinformatiebrief reële tarievenonderzoek jeugd en Wmo van 9 juli 2024 is aangegeven dat de tarieven stijgen. Hiermee is rekening gehouden in deze begroting.	-1.400	-1.400	-1.400	- 1.400
14.	In de programma's is rekening gehouden met ontwikkeling van volumes, prijzen en loon. Deze kostenstijging wordt gecompenseerd door het vrijvallen van de reservering bij nummer 1 en de indexatie van lokale heffingen bij nummer 3.	-4.663	-4.055	-4.123	- 4.102
15.	Subtotaal volumes, prijzen en loon (13 +14)	-6.063	-5.455	-5.523	- 5.502
16.	Resultaten van de landelijke Hervormingsagenda jeugd en Wmo gericht op het verbeteren en financieel duurzaam maken van de jeugdzorg en de Wmo.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
17.	De impact van het nieuwe gemeentehuis wordt apart voorgelegd aan de raad. De plannen hiervoor zijn in ontwikkeling.	0	0	0	p.m.
18.	Er wordt gewerkt aan een plan voor oevervoorzieningen en onderhoud aan de watergangen.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Totaal structureel	-1.496	-1.319	-1.033	- 2.494
<i>Incidenteel:</i>					
19.	Anterieure overeenkomsten De Meijert en Oosterland.	-1.190	-411	6.049	943
20.	Raadsinformatiebrief Pas op de plaats (24 juni 2024) over uitvoering Marickenland.	607	0	0	0

Verklaring van mutaties in de begroting 2025 - 2028 (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

		2025	2026	2027	2028
21.	Herontwikkeling locatie De Trekvogel en Polderbloesem.	-40	0	0	0
22.	Uitvoering Argonlocatie.	0	4.000	0	0
23.	Verrekening met algemene reserve voor de nummers 18 tot en met 21.	623	-3.589	-6.049	-943
	Totaal incidenteel	0	0	0	0
	Totaal structureel en incidenteel	-1.496	-1.319	-1.033	- 2.494

3. Maatregelenpakket begroting 2025 - 2028

In onderstaande tabel zijn opgenomen het maatregelenpakket 2025 - 2028.

Maatregelenpakket begroting 2025 - 2028 (bedragen x € 1.000 en + = voordeel en - = nadeel)

		2025	2026	2027	2028
1.	Terugbrengen uitgaven (stap 1, 2 en 3)	2.250	3.150	3.150	3.150
2.	Verhogen inkomsten (stap 5)	290	290	290	290
3.	Totaal	2.540	3.440	3.440	3.440

Een specificatie van het maatregelenpakket is opgenomen in onderdeel 16 van de 'Financiële begroting'.

4. Uitkomsten septembercirculaire gemeentefonds 2024

De uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds 2024 zijn toegelicht in de raadsinformatiebrief van 23 september 2024.

5. Amendement Geen extra 2% OZB verhoging en inwoners met een kleine beurs ondersteuning

In de raadsvergadering van 23 oktober 2024 is een amendement aangenomen die doorwerkt naar verschillende budgetten. Zie voor meer informatie

<https://derondevenen.raadsinformatie.nl/vergadering/1151464>.

Onderscheid naar structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

Onderscheid naar structureel en incidenteel resultaat (bedragen x 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Structureel saldo van baten en lasten	-469	-3.852	-2.355	-3.027
Structurele inzet van reserves	475	420	420	420
Structureel resultaat (- = tekort en + = overschot)	6	-3.432	-1.935	-2.607
Incidenteel saldo van baten en lasten	-3.880	3.382	5.999	943
Incidentele inzet van reserves	3.880	-3.382	-5.999	-943
Incidenteel resultaat (- = tekort en + = overschot)	0	0	0	0

Het bovenstaande overzicht toont aan dat incidentele budgetten zijn verrekend met de algemene reserve. Een gedetailleerde specificatie van deze incidentele budgetten is te vinden in de 'Financiële begroting', onder onderdeel 04. Ter verduidelijking, bestemmingsreserves worden structureel ingezet.

Lokale woonlasten

Lokale belastingen zijn een essentieel onderdeel van de inkomsten voor onze gemeente en maken deel uit van het gemeentebeleid. In de bijgevoegde tabel staan de tarieven voor 2024 en 2025 vermeld voor meerpersoonshuishoudens met een grote restafvalcontainer. Indien een meerpersoonshuishouden gebruik maakt van een kleinere afvalcontainer, verlagen de woonlasten in dit voorbeeld met € 100, van € 1.086 naar € 986.

	2024	2025
 OZB-lasten bij gemiddelde WOZ-waarde (2024: € 605.000 en 2025: € 625.000)	376	454
 Afvalstoffenheffing (240 liter container)	378	388

Rioolheffing

235

244

Totale woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning

990

1.086

Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Ontwikkeling algemene reserve

- De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten.
- De algemene reserve wordt gevoed door rekeningresultaten en grondverkopen.
- Voor de algemene reserve is een ondergrens bepaald van 10 miljoen euro voor 2024 en vanaf 2025 is deze ondergrens 12 miljoen euro.

In het verloopoverzicht wordt de ontwikkeling van de algemene reserve getoond. Er zijn twee belangrijke opmerkingen: ten eerste, dat in de periode 2029 - 2030 ongeveer € 9 miljoen aan grondopbrengsten gerealiseerd zal worden, welke nog toegevoegd moeten worden aan de algemene reserve. Ten tweede, dat de begrotingsresultaten van 2024 - 2028 nog aan verandering onderhevig zijn.

Ontwikkeling algemene reserve 2024 - 2028 (bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	22.013	16.782	4.020	7.408	9.975
Te bestemmen rekening- en begrotingsresultaat (jaar -1)	-4.098	-6.021	6	-3.432	-1.935
Structurele mutaties	1.500	0	0	0	0
Incidentele mutaties	-2.633	-6.741	3.382	5.999	943
Stand per 31 december	16.782	4.020	7.408	9.975	8.983

Investeringsen

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Voorbeelden van investeringen zijn de aanleg van een weg, riool of de aanschaf van lichtmasten.

Voor 2025 wordt rekening gehouden met € 10.589.000 aan nieuwe investeringen. Daarnaast zijn er investeringsbudgetten uit het verleden die doorlopen naar 2025 en verder. Een overzicht hiervan is te vinden in de bestuursrapportages van 2024. De verdeling van de nieuwe investeringen over de verschillende beleidsonderwerpen staat hieronder vermeld.

Investerings 2025 (bedragen x € 1.000)		
	Wegen	3.010
	Buitensportaccommodaties	1.930
	Vastgoed	1.321
	Recreatie	1.196
	Openbare verlichting	1.010
	Riolering	773
	Bruggen	500
	Voertuigen en materialen	364
	Automatisering	335
	Fiets- en busvoorzieningen	150
Totaal		10.589

Waar komt het geld vandaan?

De gemeente ontvangt voor het uitvoeren van taken middelen uit verschillende bronnen. De totale opbrengsten bedragen € 139.920.000, waarvan 69 procent afkomstig is van het Rijk via de algemene uitkering en specifieke uitkeringen. De resterende 31 procent komt voort uit lokale belastingen, het aanwenden van reserves en andere inkomsten. Hier staan uitgaven tegenover van € 139.914.000. Dit resulteert in een begrotingsoverschot van € 6.000 voor het jaar 2025.

Opbrengsten 2025 (bedragen x € 1.000)		
Onderdeel	Bedrag	Percentage
1 Algemene uitkering van het Rijk	81.020	58%
2 Specifieke uitkeringen van het Rijk	15.615	11%
3 Onroerendezaakbelastingen	13.100	9%
4 Afvalstoffenheffing	6.515	5%
5 Rioolheffing	5.759	4%
6 Overige opbrengsten zoals huur, dividend en bijdragen van andere gemeente en de provincie	5.671	4%
7 Leges burgerzaken en voor wonen en bouwen	3.544	3%
8 Overige lokale heffingen zoals toeristenbelasting en bedrijveninvesteringszone (BIZ)	1.480	1%
Subtotaal baten	132.704	
Onttrekking aan reserves	7.216	5%
Totaal opbrengsten	139.920	100%

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeente voert diverse taken uit zoals onderhoud aan wegen, het verstrekken van bijstandsuitkeringen, jeugdzorg, het verstrekken van een paspoort, het beheer van sportvelden en de brandweezorg. De bestedingen van deze taken zijn verdeeld over vijf programma's.

Bestedingen 2025 (bedragen x € 1.000)		
Programma	Bedrag	Percentage
1 Wonen (w.o. onderhoud wegen, plantsoen, openbare verlichting, afval, riolering en woningbouw)	44.710	32%
2 Samenleven (w.o. onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, dorpshuizen, jeugdhulp, WMO en volksgezondheid)	63.604	45%

Bestedingen 2025 (bedragen x € 1.000)

Programma	Bedrag	Percentage
3 Veiligheid (w.o. brandweer, opstellen en handhaven van de Algemene Plaatselijke Verordening)	4.996	4%
4 Bestuur en bedrijfsvoering (w.o. bestuur, burgerzaken en overhead)	25.076	18%
5 Algemene dekkingsmiddelen (w.o. waardering en invordering onroerendezaakbelasting en rente)	1.528	1%
Subtotaal lasten	139.914	
5 Toevoeging aan reserves	0	0%
Totaal bestedingen	139.914	100%

Financieel dashboard 2020 - 2028

Voor het eerst is een financieel dashboard opgenomen in de programmabegroting 2025, na eerder in de programmarekening 2023 te zijn opgenomen. Zowel nationale als lokale signaleringswaarden zijn hieraan toegevoegd. Dit biedt een middel voor een beter begrip van de financiële situatie en ondersteunt de dialoog tussen de raad en het college over de financiële positie. Een lijst met definities van financiële indicatoren is opgenomen voor helderheid in de Financiële begroting.

De financiële kengetallen zijn ingedeeld naar:

- **Wendbaarheid** - Kan de gemeente zich relatief snel aanpassen aan veranderde omstandigheden?
- **Weerbaarheid** - Kan de gemeente tegen een stootje?

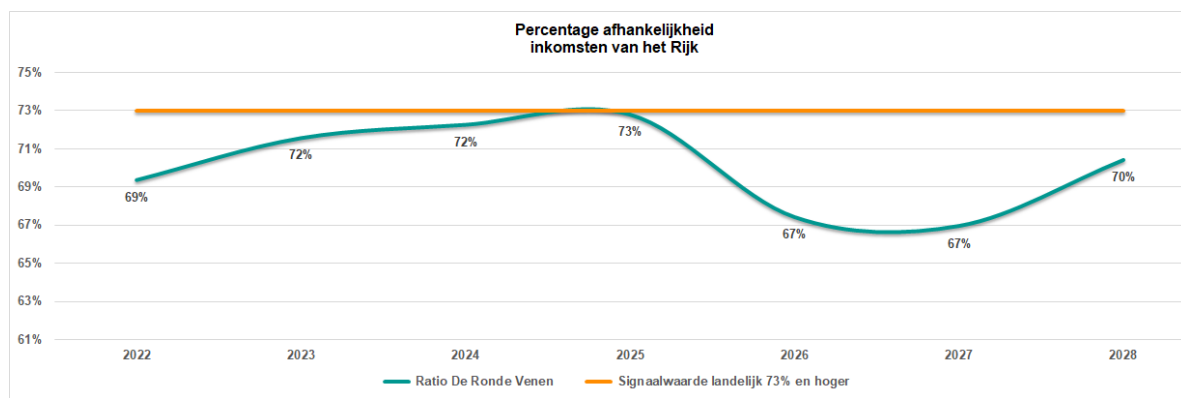
Het dashboard geeft aan dat er een inhaalslag plaatsvindt op het gebied van investeringen in wegen, bruggen, openbare verlichting en vastgoed. Hierdoor stijgen de kosten voor afschrijvingen en rente. Bovendien groeit de omvang van de langlopende leningen. Het overschrijden van de signaleringswaarde voor investeringen is geen probleem bij een structureel sluitende begroting.

Het nieuwe kabinet neemt nog besluiten over de rijksbijdragen (algemene uitkering) naar gemeenten voor het uitvoeren van verschillende taken. De vereniging van gemeenten heeft als uitgangspunt: breng het gemeentefonds op orde en herstel de balans tussen taken en middelen. Het nieuwe kabinet zal moeten erkennen dat gemeenten nodig zijn om doorbraken te bereiken op de grote maatschappelijke vragen van woningnood, bestaanszekerheid en samenhang in de samenleving: armoedebeleid, de investeringen in (energie)infrastructuur, veiligheid, leefbaarheid en voorzieningen voor sport en cultuur in gemeenten zullen daarvoor overeind moeten worden gehouden. Dat betekent structureel meer geld richting gemeentefonds.

Vanwege het uitblijven van besluiten door het nieuwe kabinet vertoont de meerjarenbegroting structurele tekorten. Deze tekorten hebben invloed op onder andere de signaleringswaarden voor het exploitatieresultaat en de weerstandratio. Tijdens de bestuurlijke behandeling van de Programmabegroting 2025 zijn er voorstellen gedaan om deze tekorten om te buigen.

1. Wendbaarheid

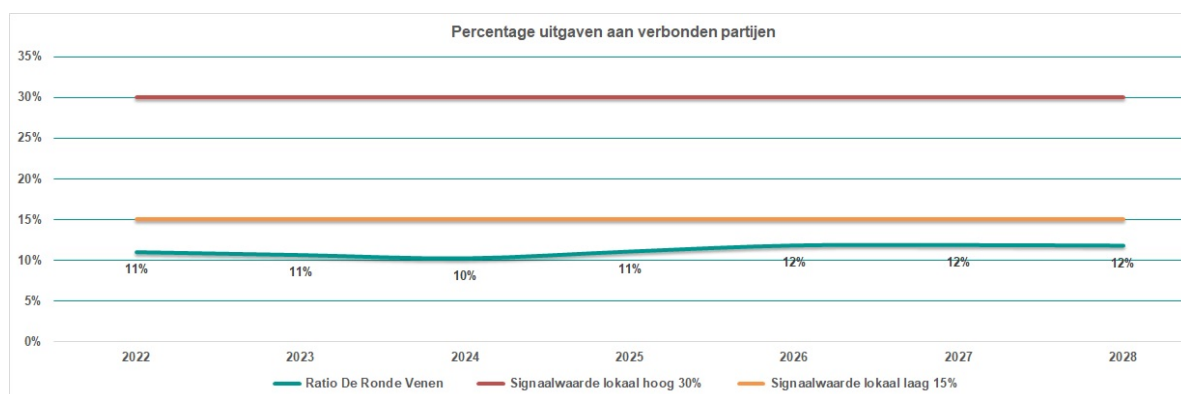
01 | Afhankelijkheid inkomsten van het Rijk

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter

Een toenemende afhankelijkheid van rijksbijdragen brengt het risico met zich mee dat lagere bijdragen van het rijk direct invloed hebben op de uitvoering van taken en de financiële positie.

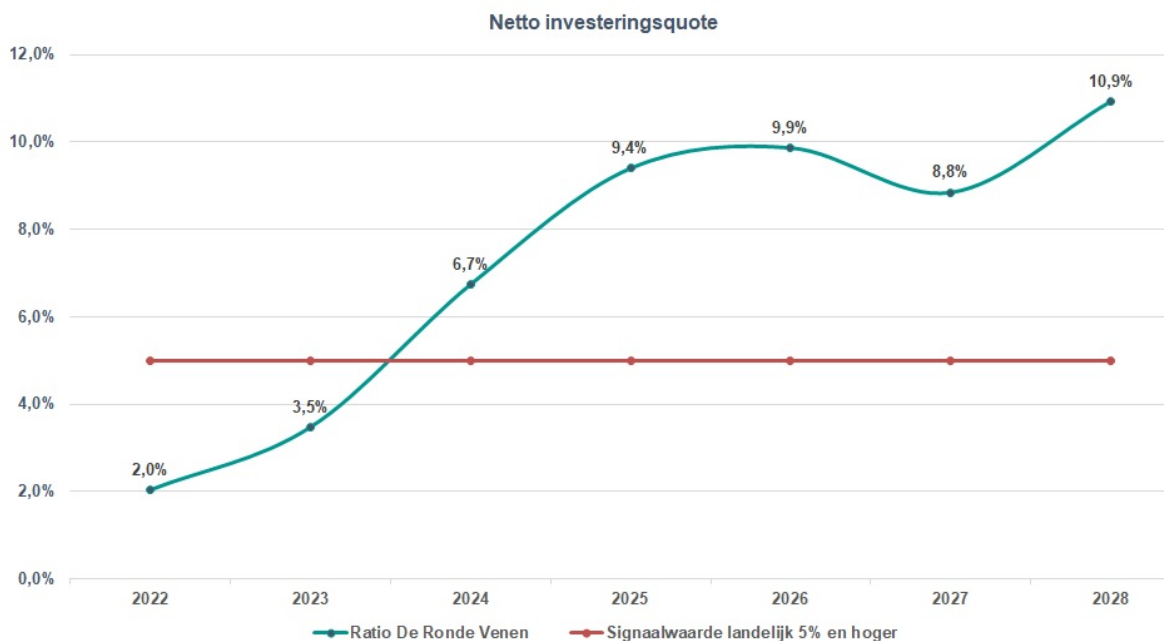
02 | Uitgaven van verbonden partijen

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter

Veel gemeenten brengen de uitvoering en zorgkosten van het sociaal domein onder in een gemeenschappelijke regeling, waardoor ze gemiddeld 30 procent van hun budget aan verbonden partijen uitgeven. Als een groter deel van de kosten naar verbonden partijen gaat, zullen bezuinigingen meer tijd vergen. Dit is het gevolg van de noodzaak om bezuinigingen samen met andere partijen te implementeren. Een extra complexiteit is dat de gemeente De Ronde Venen mede-eigenaar is van een dergelijke verbonden partij.

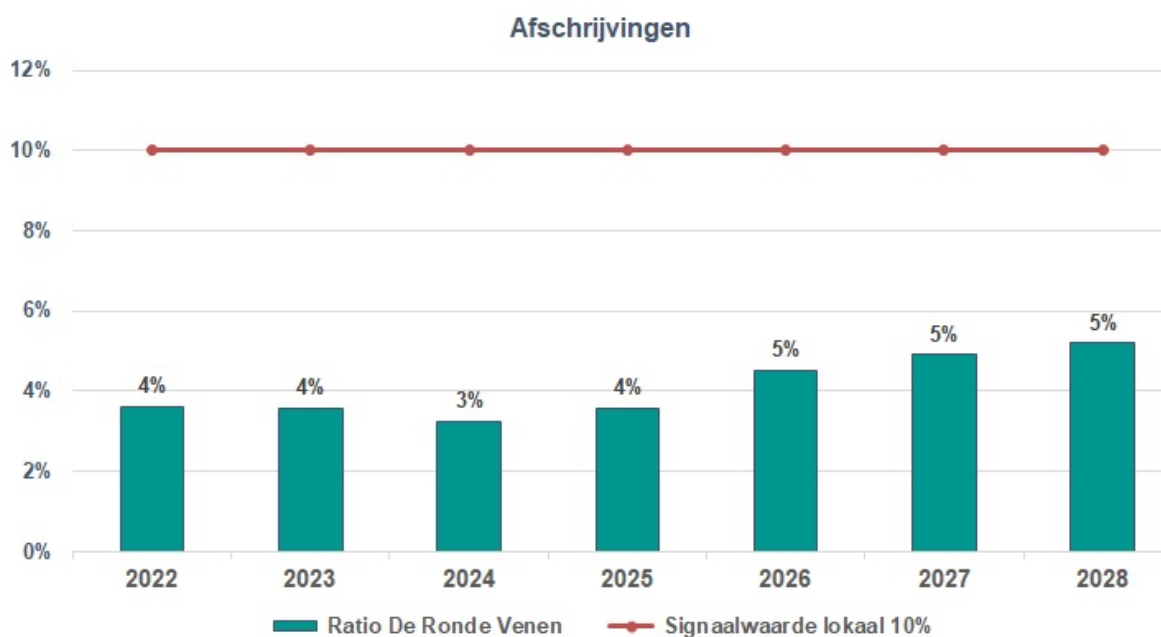
03 | Netto investeringsquote

Interpretatie: Te hoge investeringen zorgen voor het oplopen van de netto schuldquote en daarmee voor het oplopen van de schuldverplichtingen. Bij te lage investeringen zijn op termijn achterstallige investeringen nodig, omdat anders de leefbaarheid in de gemeente onder druk komt.

Deze indicator geeft aan dat er een inhaalslag gaande is op het gebied van wegen, bruggen, openbare verlichting en vastgoed. Dit heeft gevolgen voor de kostenontwikkeling van afschrijvingen en rente, evenals voor de omvang van langlopende leningen.

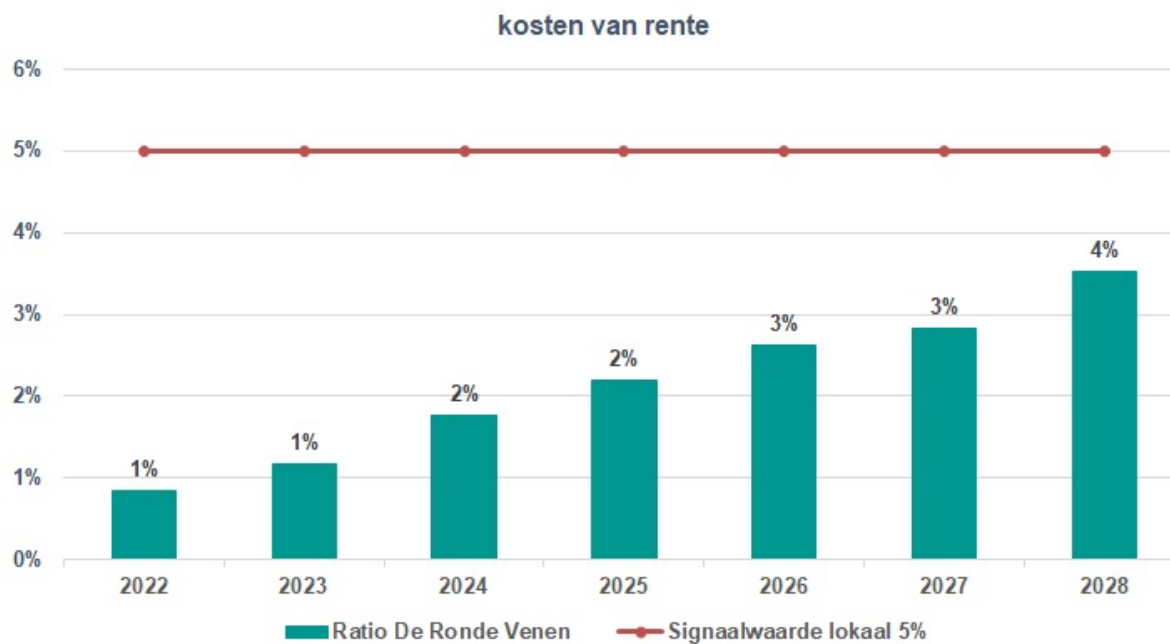
04 | Afschrijvingen

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter

Afschrijvingen ontstaan door investeringen die over meerdere jaren worden gebruikt. Wanneer er een hoog percentage aan afschrijvingen is, zijn er slechts beperkte mogelijkheden voor ombuigingen.

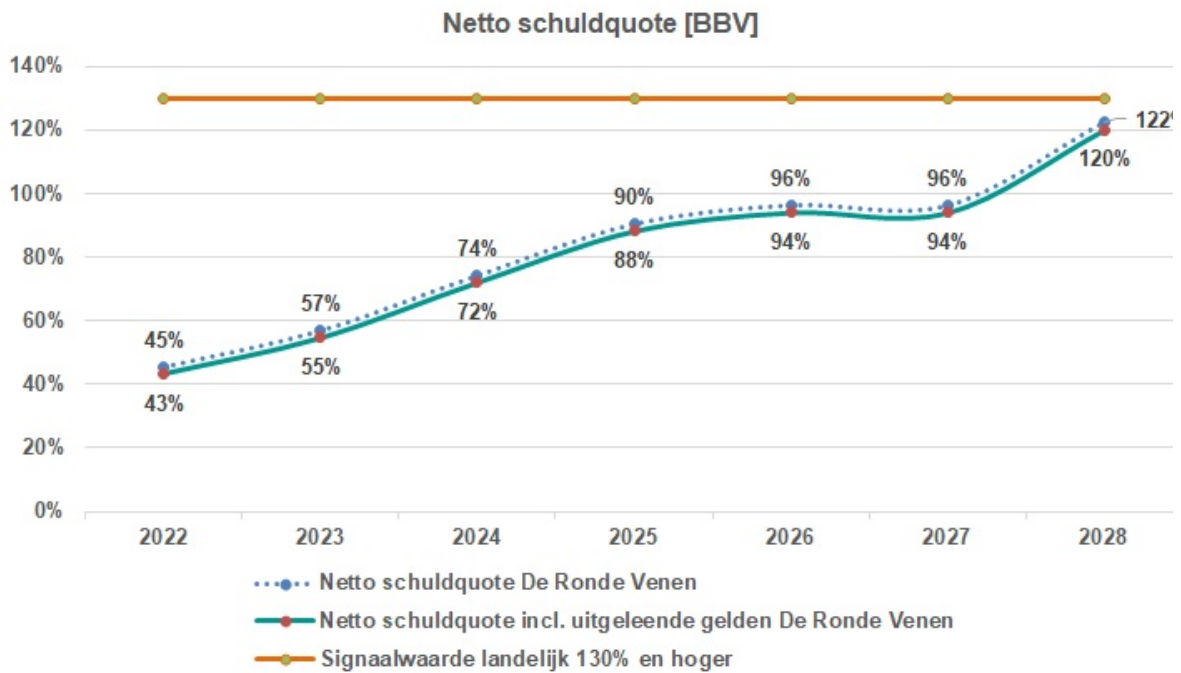
05 | Kosten van rente

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter

De relatie tussen rentekosten en de schuldpositie is direct en aanzienlijk. Een hoger schuldniveau resulteert in verhoogde rentelasten, die vervolgens de financiële speelruimte voor besparingen en investeringen beperken. Voor financiële stabiliteit is het daarom essentieel om een beheersbare schuldpositie te onderhouden.

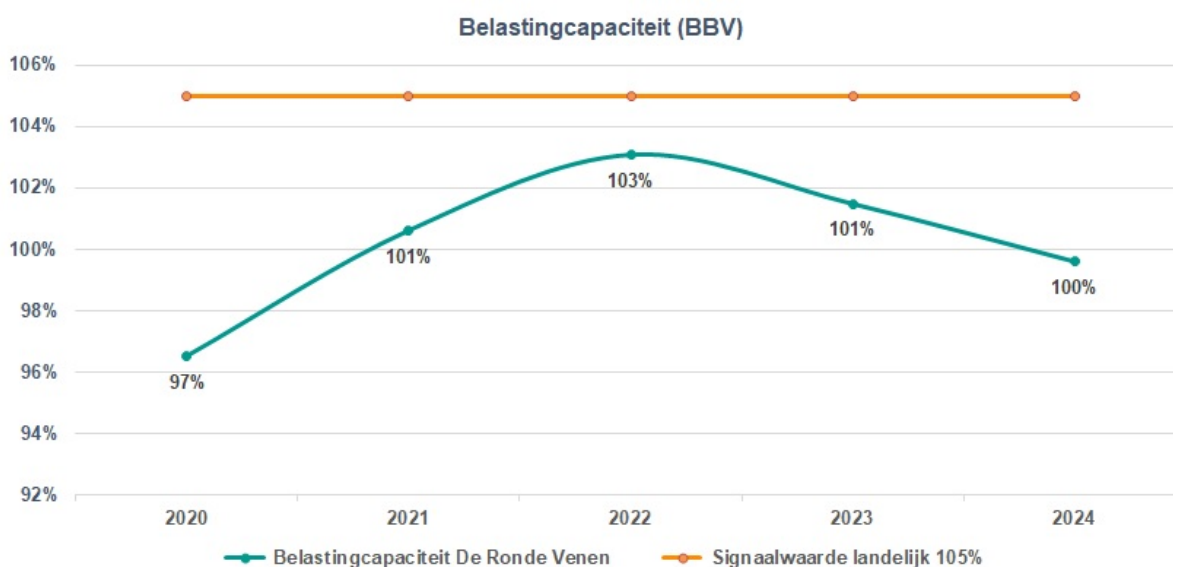
06 | Netto schuldquote [BBV]

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter

De schulden zijn vooral ontstaan door investeringen te doen waarvoor leningen zijn aangegaan om de leveranciers te betalen. Uit de grafiek blijkt dat de gemeente onder de signaalwaarde is gebleven. Een hoge schuldquote beperkt de mogelijkheden voor bezuinigingen, omdat de leningen een langdurig karakter hebben.

07 | Belastingcapaciteit (BBV)

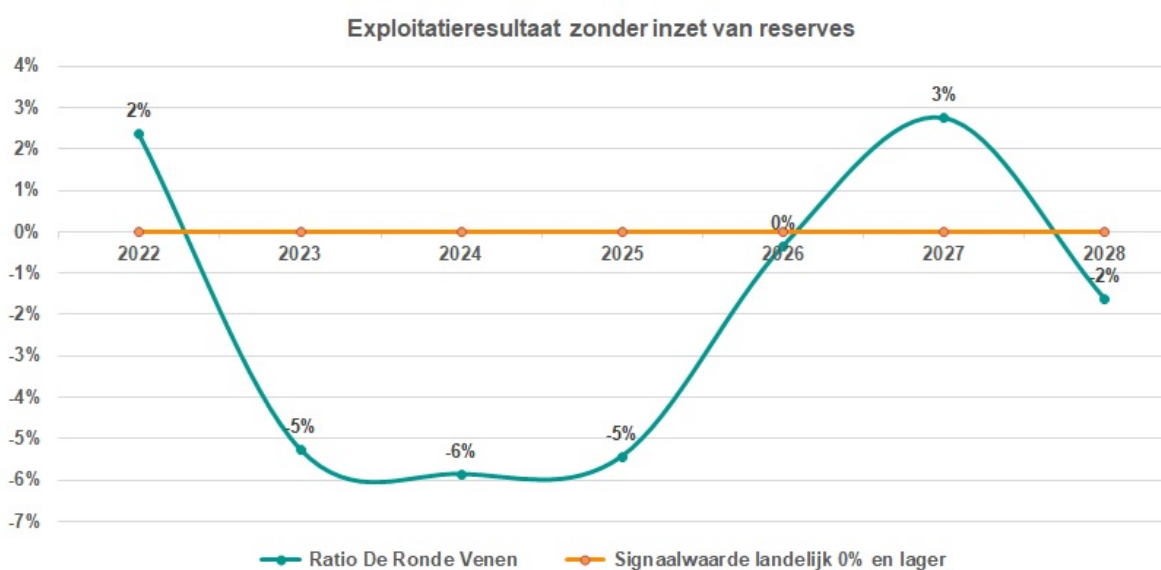

Interpretatie: Hoe lager, hoe beter

De belastingcapaciteit biedt inzicht in de verhouding van de belastingdruk binnen een gemeente ten opzichte van het nationale gemiddelde. In 2024 bedragen de gemiddelde gemeentelijke woonlasten voor een meerpersoonshuishouden landelijk € 994. In de gemeente De Ronde Venen zijn de woonlasten voor dat jaar gelijk aan dit landelijke gemiddelde. Als de woonlasten in een gemeente al hoger liggen dan dit gemiddelde, is de ruimte voor aanpassing beperkter. De landelijke en lokale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens voor het jaar 2025 zullen te zijner tijd worden gepubliceerd.

2. Weerbaarheid

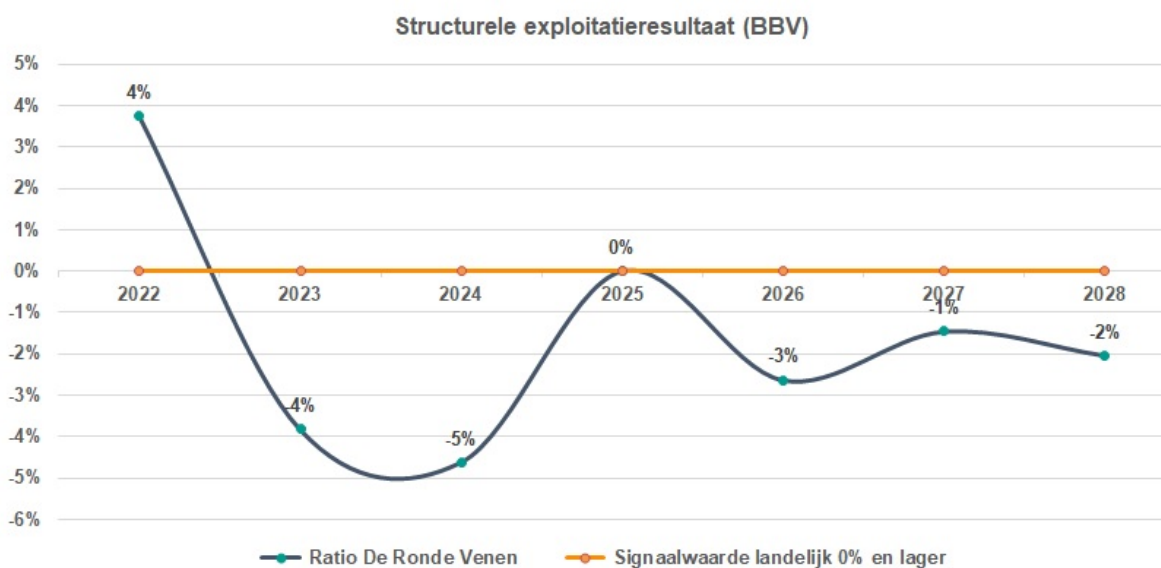
08 | Exploitatieresultaat (voor mutaties reserves)

Interpretatie: Bij twee negatieve exploitatieresultaten in drie jaar springt het licht op oranje

In dit kengetal zijn zowel de incidentele als de structurele lasten en baten opgenomen. Dit leidt tot een wisselend patroon in de jaren 2022 tot en met 2028. Het volgende kengetal biedt inzicht in het structurele resultaat.

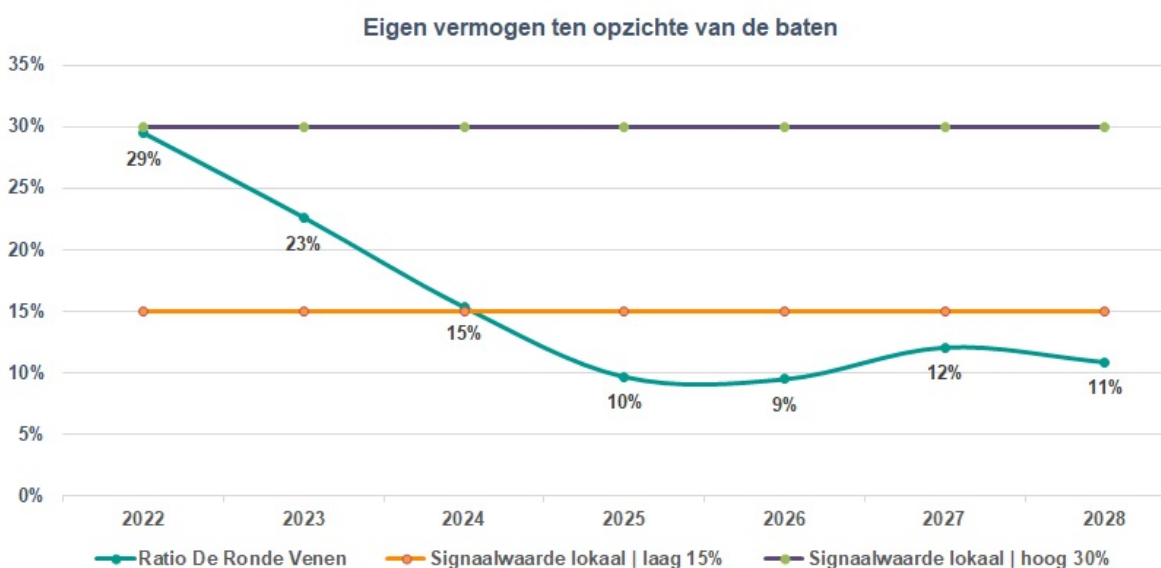
09 | Structurele exploitatieresultaat [BBV]

Interpretatie: Bij twee negatieve exploitatieresultaten in drie jaar springt het licht op oranje

In de bestuurlijke behandeling van de Programmabegroting 2025 zijn voorstellen opgenomen om het tekort om te buigen naar een overschot. Daarnaast wordt op landelijk niveau nog overlegd met het Rijk over de omvang van de rijksbijdragen en de uitvoeringstaken van gemeenten. De uitkomsten hiervan hebben impact op deze indicator.

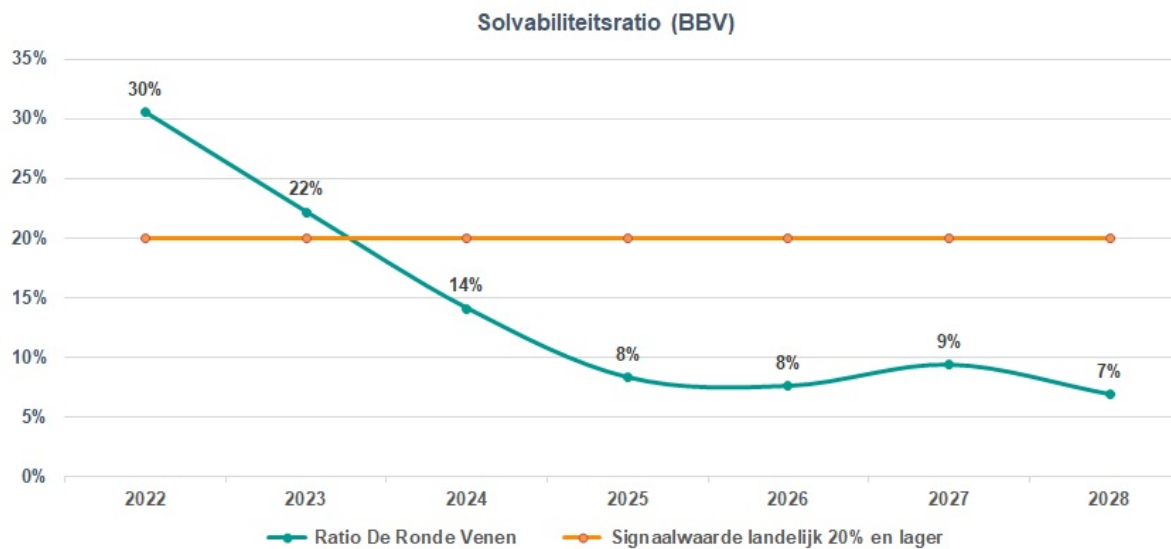
10 | Eigen vermogen ten opzichte van de baten

Interpretatie: Een evenwichtige benadering is essentieel om enerzijds voldoende reserves te behouden voor onvoorziene risico's, en anderzijds te vermijden dat er onnodig geld wordt opgepot dat ten goede zou kunnen komen aan de inwoners.

Het eigen vermogen daalt onder de ondergrens doordat de jaren 2024 - 2028 bij het samenstellen van deze begroting nog tekorten vertonen. Zie hiervoor ook de toelichting bij indicator 09 | Structurele exploitatieresultaat.

11 | Solvabiliteitsratio

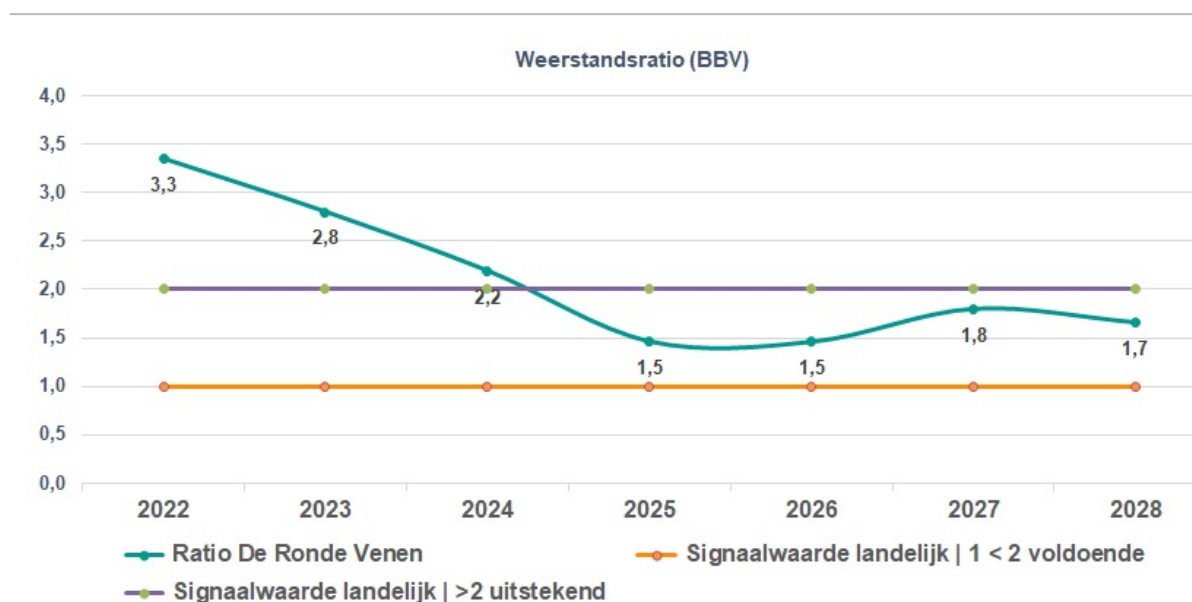
Interpretatie: Hoe lager, hoe hoger de schuldenpositie

De ontwikkeling dat de solvabiliteitsratio onder de signaalwaarde uitkomt heeft vooral te maken met de ambities om investeringen uit te voeren op het gebied van wegen, bruggen, openbare verlichting en vastgoed. Dit heeft gevolgen voor de omvang van langlopende leningen (schuldpositie).

12 | Grondexploitatie

Er zijn voor de jaren 2024 tot 2028 geen grondexploitaties, waardoor deze indicator komt te vervallen.

13 | Weerstandratio

Interpretatie: tenminste voldoende om risico's te kunnen opvangen

De verhouding tussen weerstand en risico's, evenals de beschikbare capaciteit om deze risico's op te vangen, vertoonde een variabele grootte en wijzigt van "uitstekend" naar "voldoende".

Kerngegevens 2021 - 2025

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Indicatie 2024	Indicatie 2025
Inwoners					
Aantal per 1 januari	44.720	44.955	45.572	45.813	46.060
Bevolkingsgroei	235	617	241	247	360
Aantal per 31 december	44.955	45.572	45.813	46.060	46.420
Woningen					
Aantal per 1 januari	18.580	18.721	18.872	19.039	19.190
Woninggroei	141	151	167	151	150
Aantal per 31 december	18.721	18.872	19.039	19.190	19.340
Huishoudens op 1 januari					
Eenpersoonshuishoudens	5.923	6.064	6.189	6.338	6.430
Meerpersoonshuishoudens	13.364	13.393	13.559	13.625	13.730
Totaal huishoudens	19.287	19.457	19.748	19.963	20.160
Economische structuur					
Aantal vestigingen van bedrijven (Bron: LISA)	5.960	6.310	6.730	7.030	7.330
Aantal banen van fulltimers, parttimers en uitzendkrachten (Bron: LISA)	18.270	18.690	19.140	19.540	19.940

